

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

**ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТА**

Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Музичне мистецтво)
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр

Програма кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструмента для студентів спеціальності 014 Середня освіта, освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра Середня освіта (Музичне мистецтво)

Програму кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту погоджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від 05 березня 2025 р. № 3

Голова циклової комісії

Тетяна РОМАНОВА

Програму кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту затверджено Педагогічною радою Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Протокол від 25.03.2025 р. № 3

Директор Фахового коледжу «Універсум»

Зоя ГЕЙХМАН

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основою підготовки фахівчинь/фахівців освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка є нормативно-правова база освіти: Закон України «Про освіту», Закон України «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка та інші нормативно-правові документи.

Програму кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструмента складено з урахуванням вимог освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра Середня освіта (Музичне мистецтво) до змісту дисциплін циклу музично-інструментальної підготовки, а саме «Основний музичний інструмент», «Акомпанемент».

Мета кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструмента полягає у визначенні рівня сформованості професійної компетентності випускниць/випускників, встановлення рівня відповідності досягнутих ними програмних результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми, готовності здобувачів освіти до творчої самостійної педагогічної діяльності. Досконале виконання музичних творів індивідуальної програми демонструє готовність випускниць/випускників вирішувати професійні завдання в напрямку художньо-естетичного виховання дітей дошкільного та шкільного віку засобами музичного мистецтва, використовуючи вільне володіння грою на музичному інструменті.

1. Програмні результати навчання

За результатами навчання випускниця/випускник спроможний демонструвати такі програмні результати:

- усвідомлює соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіє мотивацією для здійснення професійної діяльності;
- володіє основами мовленнєвої професійної культури, несе відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- вміє творчо вирішувати нестандартні завдання в професійній діяльності;
- здійснює педагогічний супровід процесу навчання, виховання і розвитку дитини в різних моделях дошкільної та шкільної освіти;
- проводить музичні заняття / уроки музичного мистецтва в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, аналізує їх щодо досягнення мети і завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій;
- розуміє закономірності музичного сприйняття, вікові особливості музичного розвитку дітей дошкільного та шкільного віку;
- застосовує, адаптує і проєктує сучасні розвивальні та здоров'язбережувальні технології в різних умовах суспільного і сімейного виховання;
- демонструє розуміння основних засад охорони праці й безпеки життєдіяльності та їх застосування, необхідності та дотримання норм здорового способу життя;
- аналізує й інтерпретує соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, аргументує власні оцінні судження;
- використовує інформаційні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання в соціальній та професійній діяльності;

- застосовує традиційні та інноваційні методики навчання в процесі музичної освіти дітей дошкільного та шкільного віку;
- інтегрує складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію);
- використовує професійно-профільовані знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності; несе відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- володіє принципами добору музичного репертуару, методами роботи над музичними творами різної форми, жанру, стилю;
- аналізує результати навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного та шкільного віку в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.
- розуміє значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості, цінує полікультурність світу, керується у своїй діяльності сучасними принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва;
- виявляє здатність до професійного лідерства, розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності;
- популяризує музичне мистецтво в процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності.

До Атестації допускаються студентки/студенти, які виконали весь навчальний план підготовки фахового молодшого бакалавра. Атестація випускниць/випускників проводиться Екзаменаційною комісією з метою встановлення рівня відповідності досягнутих програмних результатів навчання здобувачів освіти вимогам освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра Середня освіта (Музичне мистецтво). Атестація здійснюється відкрито і публічно.

2. Методика та форма проведення

Кваліфікаційний іспит з основного музичного інструмента проводиться у практичній формі і передбачає виконання студентками/студентами індивідуальної екзаменаційної програми, що складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, які повинні максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студенток/студентів, рівень їхньої загальної музичної культури.

Індивідуальна екзаменаційна програма повинна включати:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (сонатне allegro, класичні варіації, рондо);
- п'єсу.

Виконання різнопланового репертуару має продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музики, музичного керівника.

Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами.

Велика форма (сонати, варіації, рондо) вимагає від студента вміння опанувати драматургію музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення.

Виконання п'єси демонструє вміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, жанром, використовуючи різні засоби музично - художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка), а також вміння реалізовувати виконавські завдання шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Викладач здійснює диференційований підхід до складання програми у відповідності з рівнем музичної підготовки, здібностей та особливостей кожної(-ого) студентки/студента.

1. Кожна(-ий) студентка/студент виконує індивідуальну екзаменаційну програму напам'ять.

2. Тривалість кожного виступу залежить від рівня складності індивідуальної екзаменаційної програми.
3. Після закінчення концертної частини відбувається обговорення та оцінювання виступів членами Екзаменаційної комісії.
4. Оголошення результатів відбувається публічно в присутності студенток/студентів та їхніх викладачів.

Критерії оцінювання дозволяють зробити висновок щодо рівня досягнення предметних результатів навчання.

3. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту

Оцінювання результатів складання атестаційних екзаменів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання та відповідною рейтинговою оцінкою:

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно - виконання творів програми на високому художньо-виконавському рівні. Широка палітра засобів звуковидобування, темброва виразність звуку, оптимальне володіння технічними навичками. Володіння стильовими особливостями музики різних епох, високий рівень музично-естетичного мислення, художньо-образна довершеність виконання. Достатній рівень психологічної підготовки до сценічного виконання.
B	82-89	Дуже добре - виконання творів програми на високому художньо-виконавському рівні. Добре володіння різноманітними прийомами звуковидобування, технічними навичками. Стійке відчуття метроритму, володіння навичками поліфонічного мислення, цілісністю форми. Досить повне відтворення художньо-образного змісту творів. Проте виконання одного або кількох творів відрізняється стандартним мисленням, відсутністю навичок творчої інтерпретації, скутістю у володінні матеріалом.
C	75-81	Добре - виконання творів програми на достатньому художньо-виконавському рівні. Обмежений арсенал використання засобів звуковидобування, технічних навичок. Володіння навичками поліфонічного мислення, стійке відчуття метроритму. Проте відсутність переконливого художньо-виконавського змісту у

		виконанні, одноманітність звуку, неналежне відчуття стилю в одному або в кількох творах програми.
D	69-74	Задовільно - виконання музичних творів на середньому художньо-виконавському рівні. Недостатня технічна підготовка, неточність поліфонічного мислення, нестійке відчуття метроритму, відсутність переконливого художньо-виконавського змісту у творах програми.
E	60-68	Достатньо - невідповідність виконання музичних творів вимогам програми. Слабка технічна підготовка, відсутність поліфонічного мислення, погане володіння цілісністю форми, порушення тексту.
F	1-59	Незадовільно - фрагментарне відтворення тексту, грубе порушення авторського тексту, низький технічний рівень, примітивне художньо-образне мислення.

ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Перелік тем:

1. Актуалізація та систематизація базових виконавських умінь.
2. Розвиток аналітичних умінь.
3. Педагогічно-виконавське спрямування педагогічного репертуару.
4. Формування основ технічної майстерності.
5. Розвиток навичок звукоутворення.
6. Формування піаністичних навичок звуковедення.
7. Формування вмінь застосовувати різноманітні види артикуляції.
8. Вдосконалення виконавських навичок у процесі вивчення дитячого репертуару.
9. Узагальнення аплікатурних формул.
10. Робота над інтонаційною, динамічною, тембральною, ритмічною виразністю артикуляції.
11. Оволодіння навичками, необхідними для виконання поліфонічних творів.
12. Розвиток поліфонічного слуху.
13. Розвиток професійно-музичних умінь у виконанні гомофонно-гармонійної фактури.
14. Оволодіння навичками, необхідними для виконання творів крупної форми.

15. Види педалі.
16. Функції педалі.
17. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів, розвиток навичок їх самостійного опрацювання.
18. Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах.
19. Опанування різних форм звуковидобування.
20. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.
21. Інтерпретаційно-виконавські компоненти фортепіанного виконавства.
22. Драматургія сонатної форми.
23. Педагогічно-виконавський задум.
24. Ознайомлення зі стильовими особливостями сучасної та джазової музики.
25. Удосконалення фортепіанних навичок в процесі вивчення музичних творів з педагогічного репертуару.
26. Закріплення художньо-виконавських навичок та реалізація педагогічних завдань на прикладі творів з педагогічного репертуару.
27. Розвиток інтерпретаторських умінь у роботі над поліфонічними творами, творами великої форми.
28. Робота над стилістичними особливостями поліфонічних творів і творів великої форми.
29. Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми.
30. Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок.
31. Створення художнього образу фортепіанного твору та відтворення його емоційного змісту.
32. Вирішення завдань цілісного виконання творів індивідуальної програми.

**МУЗИЧНИЙ РЕПЕРТУАР КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТА
СТУДЕНТІВ ГРУПИ ММфмб-1-22-4.0д**

- 1. Васильєв Федір** Викладач Петренко Л.Є.
 1. Г.Телеман Фантазія 7 Es dur Dolce, Allegro
 2. Г.Міллє Концерт в стилі Й.Гайдна(I.ч)
 3. Ф.Фіорілло Етюд 28 D dur
- 2. Ворончук Михайло** Викладач Кашперський О.С.
 1. Д.Бонончіні Рондо
 2. М.Трубай Концерт для труби з фортепіано
 3. З.Фібіх Поема
- 3. Гаврилюк Єлизавета** Викладач Алієва Е.Ш.
 1. Й.С.Бах Прелюдія і фуга d-moll (ДТК Т.2)
 2. Й.Гайдн Соната A- dur (I ч.)
 3. М.Лисенко Елегія
- 4. Джим Ігор** Викладач Кашперський О.С.
 1. Й.С.Бах Органна прелюдія d-moll
 2. О.Іванько Сонатина es-moll
 3. Укр.нар.пісня в обр.О.Корчєвого «Розпрягайте хлопці коней»
- 5. Котенкова Арсенія** Викладач Алієва Е.Ш.
 1. Й.С.Бах Арія g-moll
 2. А.Діабеллі №1 G-dur (III ч.)
 3. Е.Градеску «Свінг»
- 6. Масло Єлизавета** Викладач Петренко Л.Є.
 1. К.Бом Сарабанда
 2. Г.Телеман Фантазія 10 D dur Presto
 3. Ш.Данкля Концертне соло 1 op.77
- 7. Нікітюк Таїсія** Викладач Сокальська В.Ф.
 1. Р.Шуман Фуга d-moll
 2. Й.Гайдн Соната Es -dur (I ч.)
 3. Ф.Шопен Ноктюрн Es-dur
- 8. Пархоменко Микола** Викладач Павловська-Єжова Т.А.
 1. Й.С.Бах Інвенція h-moll (триголосна)
 2. Л.Бетховен Соната 25 G-dur (I ч.)
 3. М. Боніс Експромт
- 9. Орел Анна** Викладач Павловська-Єжова Т.А.
 1. М.Шмітц Джазова інтенція C-dur
 2. А.Ельменрайх Рондо F-dur
 3. Хосе Марія Кано «Син Луни»
- 10. Роженко Яна** Викладач Куцан О.Г.
 1. П.Бенчіні Арієта
 2. Д.Бортнянський Соната B-dur (I ч.)
 3. О.Шаверзашвілі Ноктюрн

ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Масол Л.М. Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу/ Л.М.Масол – К.: Генеза, 2019. – 208 с.
2. Масол Л.М. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посібник / Л.М. Масол, - К.: Київ, Генеза, 2020.- 160 с.
3. Стотика І. Г., Власенко Е. А. Основи викладання гри на фортепіано: Навч. посібник / І.Г.Стотика, Е.А.Власенко. – Мелітополь, 2020 р. –93 с.

Додаткова:

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 100 с.
2. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано): Навчально-методичний посібник /В.А. Лісовий, Я.М. Мельничук, І.І. Бойчук. - Чернівці: Рута, 2015. – 69 с.
3. Михалюк А.М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва: Навчально-методичний посібник / А.М.Михалюк.- К.:Ліра-К, 2016.- 220с.
4. Новосядла І.С. Методологія викладання спеціального інструмента (фортепіано) у вищому навчальному закладі: методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів / І.С.Новосядла – Івано-Франківськ: Ярина, 2017. – 28 с.
5. Смалько М.Ф., Яковенко Л.П. Самостійна робота у фортепіанному класі: Навч. посібник / М.Ф.Смалько, Л.П. Яковенко. – Рівне: О.Зень, 2016.- 104 с.